

Göta hovrätt
gota.hovratt@dom.se

GÖTA HOVRÄTT
Rotel 24

INKOM: 2020-08-27
MÅLNR: T 1115-20
AKTBIL: 23

Solna den 26 augusti 2020

Mål nr T 1115–20

Svea Ekonomi AB ./ André Ellner

I egenskap av ombud för Svea Ekonomi AB ("SEAB") får jag härmed slutföra talan.

1 Tillägg gällande condictio indebiti

- 1.1 SEAB hänvisar till vad bolaget anfört tidigare i överklagandeskriften samt tillägger enligt följande.
- 1.2 För det fall rätten skulle finna att låneavtalet är ogiltigt har SEAB betalat ut lånebeloppet felaktigt i tro om att bolaget var förpliktigade att göra så enligt låneavtalet. Det rör sig således då om en betalning utan rättsgrund, vilken inte skulle skett om SEAB inte varit i tron om att låneavtal träffats.
- 1.3 Utgångspunkten vid misstagsbetalningar är enligt principen om condictio indebiti att betalningsmottagaren är återbetalningsskyldig (se tex. NJA 2015 s. 1072 p. 11 med hänvisningar samt NJA 2016 s. 1074 p. 8). Genom rättspraxis har uppställts förutsättningar under vilka återbetalningsskyldighet kan fränfalla. Dessa

Solna
SE-169 81 Solna
Sverige

Evenemangsgatan 31
Tel: +46 8 735 90 00
Fax: +46 8 735 42 09

Göteborg
Box 2149
SE-403 13 Göteborg
Sverige
Otterhälllegatan 12 B
Tel: +46 31 17 25 45
Fax: +46 31 711 18 16

Åseda
Box 116
SE-364 21 Åseda
Sverige
Skolgatan 8
Tel: +46 8 735 90 00
Fax: +46 474 716 68

www.sveaekonomi.se
info@sveaekonomi.se
Bifirma till:
Svea Inkasso AB
Org. nr: 556214-1423
Säte: Stockholm

kvalifikationer utgörs av att betalningen mottagits i god tro och att mottagaren därefter i fortsatt god tro inrättat sig efter den. Om de båda kraven är uppfyllda ska en övergripande intresseavvägning ske, och endast om den utfaller till betalarens nackdel förlorar denne sin rätt till återbetalning.

- 1.4 Vid intresseavvägningen ska vikt tillmätas vem som har möjlighet att kontrollera och bedöma de förhållanden som har inverkat på betalningen samt om någon av parterna förfarit oaktsamt i samband med betalningen (se t.ex. NJA 2011 s. 739 p. 7 med hänvisningar, NJA 2015 s. 1072 p. 13–14 och NJA 2016 s. 1074 p. 13).
- 1.5 Vid flera tillfällen har mål där innehavaren av ett Bank-ID berett en närstående tillfälle att använda dennes Bank-ID genom att överlämna enhet med installerad Bank-ID fil samt kod under liknande omständigheter såsom det förevarande prövats i hovrätt. Såsom sådant exempel togs Svea hovrätts dom i mål nr T 2412–17 meddelad den 30 november 2017 upp i överlämnandeskriften, se särskilt punkterna 2.2–2.4.
- 1.6 Ytterligare ett mål av liknande slag avgjordes i Svea hovrätts dom i mål nr T 12567–19 meddelade den 8 juni 2020. Även i detta mål tillämpade hovrätten principen om *condictio indebiti* och konstaterade att långgivaren som utgångspunkt hade rätt till återbetalning. Vid den övergripande intresseavvägningen la hovrätten då vikt vid att innehavaren av Bank-ID kan vidta åtgärder för att förhindra obehörigt användande såsom att byta och skydda sin kod eller avinstallera Bank-ID, medan långgivaren varken hade anledning eller rimlig möjlighet att vidta någon ytterligare åtgärd för att kontrollera att låneansökan undertecknats av innehavaren.
- 1.7 I förevarande fall är det ostridigt att André Ellner tagit emot betalningen på sitt bankkonto. Även om rätten finner att han har mottagit betalningen i god tro samt därefter i fortsatt god tro inrättat sig efter den, menar SEAB att det vid en övergripande intresseavvägning inte framstår som motiverat att SEAB förlorar sin rätt att återkräva betalningen.

- 1.8 SEAB anser att rätten härvid särskilt bör ta i beaktande att SEAB inte haft anledning eller rimlig möjlighet att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att det faktiskt var André Ellner som använde hans eget Bank-ID för att uppta lånet. Bank-ID är en avancerad elektronisk underskrift vilken SEAB som förlitande part har att utgå ifrån används av dess innehavare (NJA 2017 s 1105 s. 19).
- 1.9 André Ellner däremot har haft vetskap om att någon annan har haft tillgång till hans Bank-ID med kod. Det finns möjlighet för honom att löpande kontrollera in- och utbetalningar på hans bankkonto och också möjlighet att kontrollera när och till vad hans Bank-ID nyttjats. SEAB har inga som helst möjligheter att ha någon insyn kring dessa förhållanden. Det är André Ellner som haft möjlighet att kontrollera och bedöma förhållanden som har inverkat på betalningen.
- 1.10 André Ellner har känt till att han lämnat över enheten med installerat Bank-ID samt kod, och han har således känt till att det finns risk för obehörigt användande. För det fall att det finns risk för obehörigt användande kan innehavaren spärra sitt Bank-ID. SEAB däremot har inte haft någon möjlighet att känna till risken för obehörigt användande, utan ser ett giltigt Bank-ID.
- 1.11 Vid intresseavvägningen ska även betydelse tillmätas om någon av parterna förfarit oaktsamt. SEAB menar att André Ellner har förfarit oaktsamt genom att utlämna enheten med bank-ID fil tillsammans med tillhörande kod. Ledning för vad som utgör oaktsamhet bör här rimligen tas från lagen (2010:751) om betaltjänster, och SEAB hänvisar här särskilt till vad som tidigare anförts under punkterna 3.3–3.4 i överklagandeskriften. Den avsaknad av varsamhet kring sina bankförehavanden som André Ellner uppvisar får rimligen lastas honom istället för att drabba SEAB.
- 1.12 SEAB vill här särskilt poängtera att André Ellner genom sitt oaktsamma förfarande berett tillfälle för SEAB:s misstagsbetalning, och att SEAB rimligen hade att utgå ifrån att man varit förpliktigade att betala ut medlen enligt låneavtalet. Det kan inte krävas ytterligare kontrollåtgärder från SEAB för att säkerställa att det var innehavaren av Bank-ID som upptog det aktuella lånet utan att det skulle riskera att

få betydande inverkan på användbarheten av Bank-ID i dylika avtalsrättsliga sammanhang. Däremot kan och bör det rimligen krävas tillbörlig aktsamhet från innehavaren av Bank-ID för att förhindra obehörigt nyttjande.

- 1.13 Det framstår inte som motiverat att SEAB ska ha förlorat sin rätt till återbetalning under de omständigheter som föreligger i nu aktuellt fall. Mot bakgrund av detta anser SEAB att rätten i vart fall bör bifalla bolagets andrahandsyrkande.

2. Kostnadsyrkande

- 2.1 SEAB yrkar i likhet med vad som tidigare angetts ersättning för sina rättegångskostnader med ett belopp som senare kommer att anges.

Dag och plats som ovan

Martina Carlsson